

Examenul national de bacalaureat 2023

Proba E. a)

Limba și literatură română

Modelul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

În vremuri așezate, apropierea sărbătorilor aduce cu sine o rarefiere a timpului, o încetinire a trepidației zilnice, mergînd pînă la suspendare. Sărbătoarea e odihnă, anticipare a Împărăției Cerești, despre care Apostolul Pavel spunea că înseamnă, între altele, bucurie și pace.

Ceea ce trăim astăzi e, însă, răsturnarea raportului tradițional dintre zilele lucrătoare și cele sărbătorești. Munca a devenit rutinieră, repetitivă, așa încît ea seamănă mai mult cu imobilitatea non-acțiunii, iar sărbătorile alunecă spre agitație și nevroză. Odihna devine o corvoadă. Bucuria devine o corvoadă. Iar „petrecerea” capătă febrilitatea spasmodică a unui istovitor carnaval. Alexandru Paleologu mi se plîngea, odată, de prostul obicei al concediilor anuale. În loc să profiți de libertatea episodică oferită de instituții, să stai acasă, în confortul domestic, să te refaci, să savurezi răgazul, lipsa oricărui program, șansa de a nu trebui să faci nimic, în loc să ieși din viteză, intri într-o maladivă neodihnă organizatorică: faci bagaje, angajezi călătorii costisitoare, te ocupi de bilete și de hoteluri, pe scurt, dai tihna din mînă pe promisiunea incertă a „distracției” de pe gard. La sfîrșit recunoști, dacă ești sincer, că vacanța te-a lăsat lat. Și fizic, și sufletește, și financiar.

În fiecare an, am sentimentul că sărbătorile, în loc să suspende timpul, tind, din ce în ce mai apăsător, să îl accelereze. Mai întîi, intervalul festiv s-a scurtat: se lucrează pînă în ultimul moment. Dezlănțuit, lacom, precipitat, ca dinaintea unui sfîrșit, a unei întreruperi catastrofale, care trebuie amînată cît mai mult cu putință. De la instituțiile partenere din străinătate continuă să vină solicitări urgente: trebuie alcătuit rapid un raport financiar, un „proiect managerial”, o agendă de lucru pentru primul trimestru al anului următor. Crăciunul și Revelionul ne cam încurcă. Sînt multe alte lucruri, foarte importante, de făcut. „Nu faceți o pauză?” Îți vine să întrebi. „Nu vă pregătiți nițeluș pentru detenta sfîrșitului de an?” Dacă pui asemenea întrebări, ți se răspunde cu un soi de mîndrie perversă: „Pauză? Dar noi lucrăm și pe 24 decembrie și pe 30. La noi e foc continuu!”

Alături de această euforie a trebăluiei, intră în joc și o insomniacă patimă achizitivă; trebuie făcute cumpărături: cadouri, alimente, brazi, jucării, locuri la restaurant, la munte sau la mare. Vacanța ar trebui să fie o pajiște calmă, reconfortantă, senină, o adiere de contemplativitate. În realitate, seamănă cu Piața Obor. A face, în aceste zile, o vizită în Piața Obor e o experiență inițiatică. Înghesuiala are proporțiile unui exod apocaliptic. Cărnuri sanguinolente, pești agonizanți, icoane kitsch, stambe bălțate, vînzători clandestini, muzici băloase, chiote obscene, scuipături, noroi, totul amestecat cu totul, într-o rătăcire generală, cu miros de țuică și porc. Sărbătorile au devenit, s-ar zice, un mod de a risipi cerul.

Andrei Pleșu, *Ne-liniștea sărbătorilor*, în volumul *Despre frumusețea uitată a vieții*

A. Scrie, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Indică două neologisme din paragraful al doilea. **6 puncte**
2. Menționează o perioadă a anului la care se face referire în text. **6 puncte**
3. Precizează care este definiția muncii, în accepțiunea lui Andrei Pleșu. **6 puncte**
4. Explică motivul nemulțumirii autorului, justificându-ți răspunsul cu o secvență din text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Vacanța ar trebui să fie o pajiște calmă, reconfortantă, senină, o adiere de contemplativitate. În realitate seamănă cu piața Obor.* **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă sărbătorile/vacanțele mai aduc bucurie, în dinamica vieții contemporane, raportându-te atât la informațiile din fragmentul citat aparținând lui Andrei Pleșu, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

-formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

14 puncte

-utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Cică lucrurile mai trec odată
Pe unde-au mai fost
Ca niște sentimente comete.
Trebuie numai să știi să le-aștepți,
Trebuie numai să rupi,
Stând pe loc
Infinite perechi de ghete.

Asta înseamnă că salcâmul
Tăiat astă-toamnă
Se va mai înălța pentru o clipă
Pe vechea lui rădăcină.
Că tu mă vei mai iubi cu adevărat
Peste câteva miliarde de ani lumină.

O, poate nu mai e mult până-atunci,
Cine știe!
Iată, eu am și-nceput să te-aștept
Măsurând timpul cu barba,
Veșnicie cu veșnicie.

Marin Sorescu, *Așteptare*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **6** puncte, iar pentru **redactare**, vei primi **4** puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct, logica înlănțuirii ideilor – 1 punct, ortografia – 1 punct, punctuația – 1 punct)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *tema și viziunea despre lume într-un roman modern studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului într-o tipologie/într-o orientare tematică/într-un curent literar;
- prezentarea a două scene/secvențe narative, relevante pentru tema și viziunea despre lume din romanul studiat;
- ilustrarea a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale romanului, semnificative pentru tema și viziunea despre lume (de exemplu: formula estetică, temă, motiv literar, perspectivă narativă, acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, tehnici narative, incipit, final etc.).

Notă!

Ordinea integrării reperelor este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18** puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12** puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul national de bacalaureat 2023
Proba E. a)
Limba și literatură română
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Modelul 1

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

1. indicarea a două neologisme (de exemplu: raport, rutinieră) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
2. menționarea unei perioade a anului (de exemplu: Crăciunul, sărbătorile de iarnă etc.) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
3. precizarea unei definiții a muncii (de exemplu: Munca este o activitate monotonă, care se repetă zilnic etc.) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
4. explicarea motivului pentru care autorul este nemulțumit (de exemplu: Oamenii tind să transforme sărbătorile și vacanțele într-o perioadă de agitație și mânie etc.): – 2 puncte; copierea unui pasaj relevant (de exemplu: *intri într-o maladivă neodihnă organizatorică*) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
5. comentarea pasajului;
 - prezentare adecvată și nuanțată – 4 puncte (spre exemplu: Autorul pune în opoziție zilele de sărbătoare cu zilele dedicate muncii și evidențiază răsturnarea de valori, pe care o înregistrează manifestările omului modern. Astfel, vacanța este asociată cu oboseala și vacarmul, pierzându-și caracteristicile inițiale – calmul, relaxarea)/prezentare ezitantă – 2 puncte/încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente **1 punct**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p. **2 puncte**
- respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea**(10 puncte)****Conținut – 6 puncte**

- comentarea textului dat, evidențiind relația dintre ideile poetice și mijloacele artistice
- numirea unei idei poetice – 2 puncte
 - comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 4 puncte/comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a relației dintre ideea poetică identificată și mijloacele artistice – 2 puncte/simpla precizare a unor mijloace artistice – 1 punct

Redactare – 4 puncte

- utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)****Conținut – 18 puncte**

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică **6 puncte**
- precizarea perioadei, a curentului cultural/literar sau a orientării tematice – 2 puncte
 - numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate – 2 x 1 punct = 2 puncte
 - evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea romanului – 2 x 1 punct = 2 puncte
- comentarea a două scene/secvențe relevante pentru tema romanului studiat **6 puncte**
- precizarea temei – 2 puncte;
- câte 2 puncte pentru comentarea oricăror două scene/secvențe relevante pentru tema romanului (comentarea adecvată – 2 puncte/simpla numire a unor scene/secvențe sau tendința de rezumare – 1 punct) – 2 x 2 puncte = 4 puncte
- câte 3 puncte pentru analiza oricăror două componente de structură și/sau de limbaj, semnificative pentru romanul studiat **2 x 3 puncte = 6 puncte**
- analiza fiecărei componente alese, justificând relevanța acesteia pentru romanul studiat – 3 puncte/ analiza fiecărei componente alese, fără justificarea relevanței – 2 puncte/abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
- relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte/relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte/schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monotonic – 1 p.) **2 puncte**
- ortografia (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
- punctuația (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.